

[Undervisningsministeren.]

arbejde, kan der fra amt til amt spares millioner i investering, en mere fornuftig drift kan tilrettelægges, og samtidig vil man give mange børn en opstigningschance, som deres hjem i dag ikke kan få øje på.

Såfremt de her foreslåede planer følges, skulle det være muligt at føre såvel hovedstadens som købstædernes og landsbysamfundenes børn — de, der egner sig — frem til en 2-årig realskole og et 4-årigt gymnasium. Ved fremsættelsen i foråret omtalte jeg de forskellige forbedringer, der tilstræbes ved disse skoleformer, og skal ikke her gentage ordene. Jeg vil blot understrege, at det er muligt at tilrettelægge vel afrundede undervisningsplaner for såvel realskole som gymnasium efter de linier, der her er stillet forslag om. Daværende undervisningsminister Jens Byskov nedsatte i 1928 et udvalg, der i 1930 afgav betænkning vedrørende det højere skolevæsen. Her blev der med dygtighed og klarhed udarbejdet udkast til undervisningsplaner for såvel en 2-klasset realskole som et 4-årigt gymnasium hvilende på en 3-årig forskole, den sidste omfattende barnets 5.—7. undervisningsår. Det vil være muligt på tilsvarende måde at lægge klare og faste undervisningsplaner for den her foreslåede struktur, uden at realskolen og gymnasiet forringes som eksamensskole.

Man kan spørge om de udgifter, som forslaget vil medføre. Det er ugørligt på dette område at opstille en kalkule. Det blev sagt på købstadkommunalforeningens årsmøde og uden modsigelse, at de udgifter, som forslaget ville medføre for købstadkommunerne, ville være af begrænset karakter og ikke afskrækkende. Hvad landkommunerne angår, vil situationen jo nok variere fra amt til amt, men der er her en ting, som må holdes i erindring. En skolereform kræver i virkeligheden et ikke ubetydeligt åremål til sin realisation. Først skal rådgivende undervisningsplaner tilrettelægges. Derefter lægges det første år ind under reformen. Næste år følger 2. klasse, tredje år 3. klasse o. s. v., således at der vel alt i alt må regnes med et ikke ubetydeligt åremål.

På de møder, som jeg har haft med amtsognerådsforeninger, er det kommet klart til udtryk, at man gerne ser en løsning både af hensyn til det fortsatte skolebyggeri,

centraliseringens udvidede muligheder, placering af realklasser o. s. v. og af hensyn til landsbyskolens eksamensoverbygning. Man vil gerne vide, om der kan blive alvor i ligestillingen mellem by og land.

Under den almindelige drøftelse har også spørgsmålet om lærermanglen været fremdraget. Det særlige behovsudvalg, som er nedsat for at følge udviklingen på dette område, har meddelt mig, at man venter balance mellem tilbud og efterspørgsel omkring 1958; det er altså et kortsigtet problem.

Skolebyggesituationen har fået en interessant belysning gennem det byggeforskningsudvalg for skolebyggeriet, som blev nedsat i fjor. Det er udvalgets formål gennem indsamling og vurdering af erfaringer fra allerede udført skolebyggeri og gennem grundlæggende undersøgelser af skolebyggeriets pædagogiske, tekniske og økonomiske problemer at belyse og vejlede kommunerne og deres arkitekter om de mange forhold, der spiller en rolle i overvejelserne, når man står overfor at skulle bygge en skole. Der er foretaget undersøgelser i marken, og det har vist sig, at der kan opnås endog meget betydelige besparelser; alene i den endnu ikke udbyggede del af Holbæk amt skal der kunne spares 4 mill. kr. Med støtte i udvalgets arbejde er betydende resultater allerede gennemført i Holbæk amt. Senere har udvalget efter anmodning fra skoledirektionen i Hjørring amt foretaget undersøgelse af et område af dette amt, og for kort tid siden har udvalget fra skoledirektionen for Randers amt modtaget forespørgsel om, hvorvidt og på hvilke vilkår en sådan undersøgelse kunne foretages for hele amtet, altså en slags amtsplan som vejledning for de stedlige skolemyndigheder.

Nu er det byggeforskningsudvalgets opgave at forske og ikke just at deltage i den løbende administration og dens opgaver, men mon ikke der her er et område, som vi burde se nærmere på? Hvis der kunne udarbejdes sagligt vejledende planer til kommunernes frie udnyttelse, ville det rimeligvis være et gode. Der kan til enhver tid fremføres aktuelle bekymringer overfor en skolereform, men det er dog værd at bemærke, at flere af de mere betydende skolereformer er gennemført i vanskelige tider. Det gælder ikke mindst den bane-